

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ มุ่งที่จะศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกร จังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายต่อการให้บริการของตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น เปรียบเทียบความพึงพอใจของเกษตรกรที่นำข้าวเปลือกมาขายแต่ละอำเภอ และข้อเสนอแนะของเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายที่ตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น ได้กำหนดขั้นตอนในการศึกษาไว้ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่เกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายที่ตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่นเดือนตุลาคม 2552 จำนวน 5,603 ราย (ผลการดำเนินงานตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่นเดือนตุลาคม 2552)
2. กลุ่มตัวอย่าง เลือกลุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายที่ตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น จากสถิติที่นำข้าวเปลือกมาขายที่ตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น ในช่วงเดือนตุลาคม 2552 จำนวน 5,603 ราย การเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรด้วยวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ยามาเน่ ดังนี้ (เกษนพงษ์ สุมาลัยโรจน์. 2550 : 37 – 38)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยกำหนดค่า ดังนี้

- เมื่อ n แทน จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ควรทำการสุ่ม
 N แทน จำนวนเกษตรกรที่นำข้าวเปลือกมาขายทั้งหมด
 e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มที่ยอมรับได้

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาต้องการเลือกกลุ่มตัวอย่างให้มีความคลาดเคลื่อนจากการเลือกไม่เกินร้อยละ 5 (0.05) จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ควรทำการเลือก คือ แทนค่าได้ดังนี้

$$\begin{aligned} N &= 5,603 \\ &= \frac{5,603}{1 + 5,603(.05)^2} \\ &= 373.34 \approx 374 \end{aligned}$$

3. เมื่อได้จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ควรทำการเลือกตามสูตรของทาร์โร ยามาเน่ ผู้ศึกษาจะทำการเลือกตัวอย่างจากจำนวนเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายที่ตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่นในช่วงเดือนตุลาคม 2552 จำนวน 374 ราย ตามสัดส่วนรายอำเภอ ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายที่ตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น จำแนกตามอำเภอ

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนเกษตรกร(ราย)	กลุ่มตัวอย่าง(ราย)
1	เมืองขอนแก่น	3,114	208
2	บ้านไผ่	89	6
3	น้ำพอง	92	6
4	มัญจาคีรี	679	45
5	ภูเวียง	143	10
6	หนองเรือ	464	31
7	กระนวน	89	6
8	บ้านฝาง	933	62
รวม		5,603	374

ผู้ศึกษาจะทำการเลือกตัวอย่างแบบวิธีบังเอิญ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายที่ตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น ในครั้งนี้ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ ระเบียบ กฎหมาย และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายต่อการให้บริการของตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น

2. กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายต่อการให้บริการของตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

3. นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงของเนื้อหาและเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับศึกษาในครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจของเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายต่อการให้บริการของตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่นโดยแบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ภูมิภาค ความถี่ในการมาขายข้าวเปลือก และการรับทราบข้อมูลข่าวสารตลาดกลาง

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจของเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายต่อการให้บริการของตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น ด้านการตรวจสอบคุณภาพข้าวเปลือก การซื้อขายข้าวเปลือก การชั่งน้ำหนัก และการจ่ายเงินค่าซื้อขายข้าวเปลือก ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 32 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้เกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายที่ตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค รวมถึงข้อคิดเห็น ในการให้บริการของตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

เพื่อให้ได้คุณภาพของเครื่องมือมีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ผู้ศึกษาคำเนินการ ตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

3.1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านโครงสร้างและเนื้อหา นายสุนทร นามเมืองจันทร์ ตำแหน่งนักบริหาร 10 สำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัดขอนแก่น วุฒิศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3.1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา นางนิธิพร นิตติสารวงศ์ ตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการทั่วไป ส่วนงานบริหารทั่วไป บริษัท ซีพีออลล์ จำกัด มหาชน วุฒิศึกษาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3.1.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ นายสุริยา นิตติสารวงศ์ ตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการทั่วไป ส่วนงานพัฒนาธุรกิจ บริษัท ซีพีออลล์ จำกัด มหาชน วุฒิศึกษาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3.2 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงของเนื้อหา ให้ถูกต้องตามหลักวิชา ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และปรับปรุงสำนวนที่ใช้ให้ชัดเจนเหมาะสม ของแบบสอบถาม พร้อมทั้งวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่า IOC (Item – Objective Congruence Index) มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป

3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญไปทำการปรับปรุงแก้ไข (กรณีมีข้อเสนอแนะ) เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ และขอความเห็นชอบ

3.4 นำเครื่องมือจำนวน 30 ชุด ไปทำการทดสอบกับเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น ซึ่งไม่ได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่างที่ตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจริง และอยู่ในบริบทการให้บริการคล้ายกับการให้บริการของตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 1 แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการทดสอบได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้ศึกษาแต่งตั้งผู้ช่วยศึกษาในการเก็บข้อมูล จำนวน 4 ราย ประกอบด้วย นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำแบบสอบถามมอบให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการเก็บข้อมูล ณ ตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น ตามกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ
3. ผู้ศึกษาและผู้ช่วยผู้ศึกษาคำเนินการเก็บแบบสอบถามคืนจากกลุ่มประชากรตัวอย่างครบตามจำนวนคิดเป็นร้อยละ โดยดำเนินการแล้วเสร็จภายในเดือน ธันวาคม 2553

การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำกับข้อมูล

หลังการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 การตรวจสอบข้อมูล เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 การลงรหัส เป็นการแปรข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ให้เป็นสัญลักษณ์ตัวเลขที่กำหนดขึ้นแทนตัวแปรต่าง ๆ ที่ทำการศึกษา โดยเริ่มจากการเตรียมคู่มือลงรหัสเพื่อกำหนดสัญลักษณ์ตัวเลข จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาทำการลงรหัสให้กับข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต ความถี่ในการมาขายข้าวเปลือก และการรับทราบข้อมูลข่าวสารตลาดกลางวิเคราะห์โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

ส่วนที่ 2 คือ แบบสอบถามระดับความพึงพอใจของเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายที่ตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่นที่มีต่อการให้บริการของตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น วิเคราะห์โดยการให้คะแนนแต่ละข้อโดยเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ยได้เป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	กำหนดให้	5 คะแนน
ระดับความพึงพอใจมาก	กำหนดให้	4 คะแนน
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	กำหนดให้	3 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อย	กำหนดให้	2 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด	กำหนดให้	1 คะแนน

นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สถิติสำเร็จรูปโดยให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา ข้อเสนอแนะ ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยจะใช้เทคนิคในการวิเคราะห์เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาจะจัดหมวดหมู่ข้อมูลของข้อมูลที่ได้ ส่วนการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ผู้ศึกษาจะทำการนับจำนวนของคำตอบในแต่ละหมวดหมู่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ จะนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาประมวลผลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ใช้ค่าความถี่ และร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามบรรยายคุณลักษณะกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายที่ตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา
2. ใช้ค่าเฉลี่ย \bar{x} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วัดระดับความพึงพอใจของเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายที่ตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น คำนวณตามสูตร ดังนี้

คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ตามสูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลประชากรทั้งหมด

คำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ตามสูตร

$$S = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ S แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน ข้อมูลแต่ละจำนวน

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

\sum แทน ผลรวม

3. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่นำข้าวเปลือกมาขายที่ตลาดกลางสินค้าเกษตรขอนแก่น จำแนกตามอำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอบ้านไผ่ อำเภอน้ำพอง อำเภอเมืองจัตุมิตร อำเภอกุเวียง อำเภอหนองเรือ อำเภอกระนวน และอำเภอบ้านฝาง ทดสอบด้วยสถิติ t-test (Independent) (มากกว่าสองตัวแปร) โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way Analysis Variance) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS หากมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผู้ศึกษาจะทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ แอล เอส ดี (LSD : Least Significant Difference)

4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาจะจัดหมวดหมู่ข้อมูลของข้อมูลที่ได้ และพรรณนาความ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY